

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

P. S. Sa Episcopul nostru în propagandă culturală la T. Severin.

P. S. Sa Episcopul nostru Dr. Grigorie Gh. Comșa, a fost invitat de Direcția Palatului Cultural din Turnu Severin să țină în cadrul universității poporale de acolo, o conferință.

Terminul conferinței a fost fixat pentru ziua de 12 Ianuarie a. c. la orele 6 după masă. Obiectul conferinței a fost „*Morala fără Dumnezeu și progresul social*”.

Din Arad, părintele Episcop a plecat în dimineața zilei de 11 Ianuarie a. c. însoțit de părintele M. Cosma adm. protopopesc în leneu și deputat, cu acceleratul Arad-Timișoara-București.

În gara Timișoarei P. S. Sa a fost întâmpinat de P. C. Sa protopopul Timișoarei Dr. P. Tucra.

În orașul istoric Turnu Severin P. Sfințitului nostru Episcop i s'a făcut o primire grandioasă. De față erau autoritățile civile, bisericesti, reprezentanții instituțiilor culturale și public foarte mult venit anume să vadă pe Vădica Aradului.

Între cei prezenți am remarcat pe: prefectul județului C. Danciu, președintele Palatului Cultural Teodor Costescu, directorul Palatului Cultural C. Buracu, protoiereul județului Ștefan Pârliș, primarul orașului Virgil Neta, renumitul profesor I. St. Paulian, preotul garnizoanei I. Tănăsoi etc., etc.

P. S. Sa a fost găzduit la Palatul Cultural, unde s'a dat o masă bogată în onoarea ilustrului prelat.

Seara a dat masă în cinstea P. S. Sale primarul atât de simpatic al Severinului Dl Vir-

gil Neta; la șampanie Dl Primar, în cuvinte de o sinceritate înduioșătoare mulțumește P. S. Sale că a onorat Severinul cu înalta Sa prezență. Sâmbătă la orele 10 P. S. Sa însoțit de primarul orașului, călăuzit de Pr. Buracu a vizitat satul Cenești fosta capitală a județului Mehedinți și deși era un ger aspru cu un vânt îngrozitor a cercetat 2 biserici vechi, (monumente istorice) și școala, unde a ascultat răspunsurile elevilor.

La dejunul de Sâmbătă P. S. Sa a fost oaspele Dlui Teodor Costescu, un om foarte rar, de energie și putere de muncă uluitoare, fost prefect, deputat, senator, etc., care a făcut din orașul Severin și din județul Mehedinți unul dintre cele dintâi din țară. Dsale se dătoresc liceul, internatul de băieți, bancă, școală profesională de fete, în comuna sa natală școală cu 25 puteri didactice, unde se interesează tot mereu de cercetarea școlii, se întreține cu băieții, remunerând pe cei silitori și aplicând sancțiuni de o duioasă blândețe pentru cei neglijenți. Opera monumentală a Dsale însă e Palatul Cultural din Severin cu 4 etaje, cu o bibliotecă de 42000 volume, de aici a înființat peste 50 biblioteci populare, prin sate, chiar și în Jugoslavia. În palatul cultural pe lângă localitățile bibliotecii publice, mai sunt sale de conferință, teatru, cinematograful, restaurant, etc., așa, că doar e unicul în felul lui în toată țara; ca exterior poate că-l întrece palatul cultural din Arad, dar ca interior e mult mai bine aranjat cel din Severin.

Conferința P. S. Sale a fost anunțată prin invitări și afișe. Deși sufla un vânt foarte rece — neobișnuit pe la noi în Ardeal — sala de

conferințe era tixită, tot ce avea orașul Severin și jud. Mehedinți mai select era de față, au venit pentru seara asta oaspeți chiar din județele vecine, iar preoțimea noastră de acolo în număr mare, s'a prezentat în condițiuni foarte bune. Publicul, care avuse nu odată ocaziunea să audă aici în sala aceasta pe cel mai de seamă reprezentanți ai neamului — aproape tot ce avem mai select în viața literară, științifică și politică — a ascultat cu evlavie și cu admirație pe P. S. Sa. Apariția P. S. Sa la masa de conferințe a fost salutăată cu ovațiuni entuziaste. Impresia de la început a fost excelentă. Publicul foarte numeros nu știa ce să admire: achiereul, preotul, oratorul, conferențiarul iscusit, sau pe principele bisericesc; toate erau întrunite în armonie în P. S. Sa. Conferința a fost demnă de marele Achiereu. Lumea asculta cu atenție deosebită, cu nervii încordați, sorbea tot ce se spunea despre depărțarea oamenilor de Dumnezeu, despre viața viitoare, despre vecinicia vieții, despre direcțiile filosofice, în cari s'a realizat progresul social, despre inexistența moralei acolo unde nu este credință adevărată în Dumnezeu, despre adevăratul progres prin întoarcerea la Hristos. Sperăm că P. S. Sa va face să apară și în broșură preafrumoasa conferință. După 80 de minute cât a ținut conferința, publicul deodată s'a ridicat și, stând sus, a ovaționat pe distinsul conferențiar. În ochi multora sticleau lacrimi, când P. S. Sa cu vocea Sa cristalină dulce, plină, voluminoasă și puternică a încheiat, îndemnând la viață în și prin Hristos. După conferință, multă vreme lumea nu s'a împărțit, doreau toți să vadă pe P. S. Sa.

La orele 9 s'a dat un banchet în cinstea P. S. Sa la Palatul cultural, unde au servit elevele școlii profesionale mâncările pregătite de ele. Au toastat foarte însuflețit pentru P. S. Sa, aducând și mulțămirile lor: președintele Palatului cultural Dl. Teodor Costescu, prefectul județului Dl. Constantin Danciu, protoereul jud. St. Ian Părligraș, generalul M. Hăiescu (vede în P. S. Sa pe viitorul șef al Bisericii ortodoxe), profesorul St. I. Paulhan și deputatul Pr. Coriolan Buracu. Tuturor le-a răspuns P. S. Sa atât de nimerit, încât a stors din nou admirația

generală. La plecare P. S. Sa a fost petrecut la gară de ș. erau oarele 12 noaptea de Dl. T. Costescu și C. Buracu, apoi cu simplonul, în care era rezervat deja din Timșara un compartiment separat P. S. Sa a călătorit la București, pentru a lua parte la ședințele Senatului, mai apoi la acele ale Sf. Sinod.

Bugetul cultelor pe anul 1929.

Reproducem acest articol, edificător din Telegraful Român Nrii 9-10 din 30 Ianuarie a. c.

— SPICUIRI —

Înainte cu câteva zile ne-a sosit noul buget al Ministerului cultelor pe anul 1929, și nu fără emoție am răsfoit acest prim buget făcut de noul regim, în credința că nedreptățile ce s'au făcut în trecut bisericii ortodoxe față de celelalte biserici, se vor fi delăturat. Dar m'am înșelat amar, căci departe de a se fi delăturat aceste nedreptăți, dar din contră s'au făcut și mai mari hotăruri, în special față de biserica unită (grec-catolică) care numără în noul guvern atât a membrii marcanti. Credeam că acest guvern al legalității și dreptății mult trâmbițate va pune aceste principii și în practică, ca să nu se perpetueze sistemul de favoritism de până acum. Bugetul primit ne arată tocmai contrarul. Și ne miră acest fapt, deoarece în fruntea departamentului cultelor avem pe dl. ministru Dr. A. Vlaș un bărbat, care face parte din toate corporațiunile bisericii ortodoxe din Ardeal, și astfel cunoaște de aproape organizațiunea bisericii și necesitățile ei, precum și situațiunea materială a bisericii ortodoxe și a celorlalte biserici din patrie, în special a bisericii unite. Tratatul meșter al bisericii ortodoxe și favoritismul arătat față de biserica unită cum se va vedea din listarea cifrelor — ne confirmă menținerea sistemului de până acuma.

Ne-am ocupat și anul trecut de bugetul cultelor și ne ocupăm și acum de el nu din un spirit de opoziție cu orice preț, ci pentru a atrage luarea aminte celor în drept spre a delătura pe viitor nedreptățile și favoritismul ce se practică la acest minister în urma sistemului lezuitic al unor funcționari superiori uniți, ca dl. Păclișanu, care e mai „tare” ca ministru în modul de a ști menaja interesele bisericii sale în detrimentul bisericii „dominante”. Și ceea ce miră, este, că nu se găsește nimeni ca să pună stavilă sistemului practicat de acest domn meșter în a-și face mendele așa cum cer interesele catolicismului, de culoare gr-cat., al cărui exponent este dânsul.

În urma sistemului, în această țară cu majoritatea credincioșilor ortodocși, stăutul, din dările plătite de această majoritate, și astăzi oferă mult mai mare

*) Toate revistele ortodoxe sunt rugate a reproduce acest articol.

sprîn material bisericilor neortodoxe și în special bisericilor greco-catolice (unite) decât bisericilor ortodoxe, deși sunt mult mai bine situate materialmente.

După statisticele oficiale ale bisericilor, din proprietățile bisericii revine la ortodocșii români din Mitropolia Ardealului, câte un jugăr pământ la 1777 suflete, pe când la uniți câte un jugăr la 7 suflete, iar la romano-catolici câte un jugăr la 6 suflete. Deci biserica greco-catolică are, în proporția numerică a sufletelor, de 253 ori mai multă avere decât biserica ortodoxă. Reforma agrară prin exproprierea pământurilor a schimbât întru câțiva această proporție, însă nu în favorul bisericii ortodoxe. Cu toate acestea, uniții, cari sunt cam de 10—11 ori mai puțini ca ortodocșii, primesc un ajutor cu mult mai mare, decât li s'ar cuveni după proporția numerică fără considerare la situația materială. Just ar fi ca statul să împartă ajutoarele în proporția numerică a sufletelor și ținând cont și de situația materială a diferitelor culte, ca astfel toate cultele să se pună pe picior de egalitate conform art. 1 din legea cultelor, care asigură tuturor cultelor „o deopotrivă libertate și protecțiune”.

Cifrele ce urmează ne dovedesc formal contrariul. Vom indica la fiecare poziție articolul sau statul și pagina bugetului spre a putea fi controlați de exactitate.

În general bugetul Ministerului cultelor și artelor pe anul 1929 se prezintă astfel:

Bugetul întreg al Ministerului pe anul 1929 este de 1,343,878,941 Lei, cu un plus de 47,902,941 Lei.

Această sumă se repartizează astfel:

Ministerul cultelor, cheltuieli personale și materiale, cu instituțiunile dependente de ei și cu sumele ce le împarte direct 83,896,488 lei (art. 1—24, 24—26, 28, 31—34, pag. 7—8) deci circa 5%, dintre cari 11 milioane pentru cheltuielile comisiunii monumentelor istorice, deci un spor de circa 13 milioane față de anul trecut.

Artele 136,769,528 Lei (art. 71—85, pag. 12—13, circa 11%) mai puțin cu 12 milioane ca anul trecut.

Biserica ortodoxă rămână și sărbă 603,001,677 Lei (art. 29, 30, 35—49, circa 60%) cu un spor față de anul trecut de Lei 26,247,000.

Bisericile neortodoxe (gr. cat. unită și minoritare) în total Lei 320,211,248 (art. 23, 27, 50—70, pag. 8, 11, 12) circa 24%, cu un spor de 19,301,136 Lei față de anul trecut. Din această sumă revine bisericii gr.-cat. române suma de 134,165,665 Lei cu un spor de 8,390,894 Lei față de anul trecut, deci primește a 6-a parte din cât primește biserica ortodoxă, deși ar trebui să primească, cu considerare la numărul sufletelor numai a 11-a parte, neluând în considerare situația materială mult mai bună decât a bisericii ortodoxe, ceace constituie o mare nedreptate.

Bisericilor neortodoxe se acordă față de anul trecut un spor de 73%, din sporul ce-l primește bise-

rica ortodoxă, iară bisericii gr. cat. (unite) române— un spor de 32%, din acest spor. Bisericii ortodoxe cu 135 mil. credincioși se acordă un spor numai de 3 ori mai mare ca bisericii gr. cat. care numără abia 1,300,000 de credincioși. Aceasta prin ce se justifică? Prin hatâr — căci altă explicație nu poate avea. — Nedreptate evidentă.

Aceasta la buget în general. Cu cât vom examina mai de aproape singuratele sume din buget, cu atât va ieși la iveală și mai mult favorul ce se acordă bisericii gr. cat. în detrimentul celei ortodoxe.

Să luăm pe rând cele mai elatante nedreptăți.

Pentru înființarea a 40 de parohii noi ortodoxe se dau 225,000 Lei (stat 4 pag. 24), iară pentru înființarea a 10 parohii unite se dau 206,400 Lei (stat 100 pag. 106), deci pe când pentru cheltuielile cu înființarea unei parohii ortodoxe se dau abia 5,625 Lei, pentru înființarea unei parohii unite 20,640 Lei, deci de 4 ori atâta.

Dacă la 10 parohii nou înființate unite statul contribuie cu 206,400 Lei în aceeași proporție ar trebui să contribuie pentru înființarea a 110 parohii noi ortodoxe cu suma de 2,270,400 Lei. Biserica unită are sute de parohii cu mai puțin de 100 suflete ba chiar și cu 7—20 suflete, toate înființate, catolice, — cu preoți salariați de stat, așa că în forma aceasta statul ortodox împlineste înființarea de noi parohii unite în detrimentul bisericii ortodoxe. *Biserica ortodoxă este prescurtată la acest capitol — în proporție cu biserica gr. cat. — cu 2,055,400 Lei.* Nu este aceasta un sprin pe față al propagandei catolice în țara noastră?

Nedreptate strigătoare la cer.

O și mai evidentă nedreptate se face cu ajutoarea penziilor penzionați, a preteselor văduve și a orfanilor de preoți. Pe când celor ortodocși din Ardeal li se dau abia 500,000 Lei, celor uniți li se dau 700,000 Lei (stat 103 pag. 118). Acestor nenorociți al soartei cu penziuni derizorii, cari la cei mai mulți nu trec de 1000 Lei lunar, li se dă cu 200,000 Lei mai puțin ca la cei gr. cat., deși vor fi cel puțin încă odată așa de mulți. *Deci biserica ortodoxă din Ardeal la acest capitol e prescurtată cu suma de 900,000 Lei față de biserica unită, de oarece în loc să primească 1,400,000 Lei, primește numai 500,000 Lei.*

În Ardeal sunt 84 protopopi ortodocși la 2¹/₂ milioane suflete, iar la uniți 80 protopopi, la jumătate atâtea suflete (stat 101 pag. 107) cărora le acordă aproape același retribuțiune. Deși un ordin ministerial de acum 2 ani dispune, ca fiecare protopopiat să aibă cel puțin 20 parohii, uniții nu s'au conformat, ca ortodocșii, ci și astăzi au mai multe protopopiate cu 7—10 parohii, ca al Geoagiului d. e., cu abia 1200 suflete, — căci altcum nu s'ar putea explica numărul mare al protopopilor uniți la abia jumătate atâtea suflete ca ortodocșii. Aceștia neavând credincioși, nici

cerc de atribuțiuni așa larg ca cel ortodox și își folosesc timpul cu acțiuni zadarnice de prozelitism și de agitațiuni — Oare n'ar fi timpul ca d-l Ministru al cultelor să facă o revizuire a protopoplatelor unite și să aplice și față de ei dispoziția ce s'a aplicat față de ortodocși? *In proporția sufletelor ar trebui să aibe uniții numai 42 de protopopi.* Și la acest capitol primesc aproape un milion Lei mai mult de cât li s'ar conveni!

Când e vorba de crucări bugetare, de ce nu se fac acestea acolo unde se pot și trebuiesc făcute, și de ce se fac acestea în sarcina numai a bisericii ortodoxe? Logic ar fi ca numărul slujbașilor bisericii să fie în proporția credincioșilor ei. Cu toate acestea la biserica unită sunt în număr cu mult mai mare ca la ortodocși și în raport cu necesitățile zilnice. Că așa este, pe lângă cazul cu protopopi ne mai dovedește încă 2 cazuri, tot biserica unită.

Pentru complectarea vacanțelor de preoți se crește în institutele teologice și seminarii surescenența necesară în proporția cerințelor sufletesti ale credincioșilor. Și numărul clericilor din aceste institute ar trebui să fie în proporție cu numărul parohiilor și a sufletelor credincioșilor bisericilor. Această concluzie logică o desminte bugetul actual.

În academiile teologice ortodoxe din Ardeal la 2 $\frac{1}{2}$ mil. statul dă întreținerea (bursă) la 305 studenți bursieri, (stat 71—75 pag. 93) pe când la unită, la jumătate atâtea suflete, la 368 studenți (stat 103 pag. 108). Iar se ar fi să primească pentru cel mult 150 studenți. *Uniții capătă în proporție la acest capitol cu 1278000 Lei mai mult ca ortodocșii.* Deși la Academia teologică ort. din Sibiu s'a cerut pentru anul acesta nutrimenul de 20 lei la zi la 140 studenți, ministerul a refuzat să dea bursă decât numai la 85 studenți, iară pe 55 studenți l'a lăsat fără nici un sprijin. — La Blaj (și Lugoj) se acordă nutrimenț la 188 studenți (stat 103) dintre cari sunt mulți cari urmează cursul de morală, cu pregătire anterioară foarte redusă, cu toate că ambele eparhii n'au atâtea suflete ca Arhiepiscopia ort. a Sibiului. De ce s'a făcut această creștere pe spatele bisericii ortodoxe? Ar putea să ne răspundă cineva? Presupunem, că de sigur de aceea, ca să ajungă cât mai mult la uniți. Cu protecționismul acesta ajung uniții să facă preoți analfabeți din cantonieri și primari de sat cu 4 clase primare și 1—2 clase de liceu, dacă le au, în sate unde nu sunt nici 20—50 suflete, — după ce au stat câteva luni la „cursul de morală“ — al „doctissimilor“ de pe Târnave.

Acești nedreptate se face și cu personalul ecleziastic dela mitropolii și episcopii. — Statul plătește în Ardeal la 2 $\frac{1}{2}$ milioane ortodocși 31 consilieri eparhiali, iară la unită 31 consilieri (canonici) *deși sunt abia jumătate.* (stat 95—98 pag. 104—5) iară romano-catolici 10 canonici (stat 104—5 pag. 109). După drepta-

te ar trebui să aibă cel mult 16 canonici. *Statul dă bisericii unite mai mult de 3 milioane pentru salariile clericilor, decât s'ar conveni. Uniții cu rom-cat au în total cu 16 canonici (consilieri) mai mulți ca ortodocșii din Ardeal deși au cu mult mai puțin credincioși.* Știu, că reflecșiunile ce le fac uniții în frunte cu domnii dela Minister că, acestea sunt drepturi câștigate și că le-au moștenit așa dela răposata monarhie Austro-ungară. Când știm însă ce mijloace folosiau asupritorii de ieri pentru lăptirea catolicismului între românii — prin acești canonici — cari sunt exponenții acestei expansiuni catolice, nu ar trebui tolerată această risipă de bani cu plățirea tuturor clericilor, cari n'au îndreptățirea de a fi, — neavând nici jurisdicție nici serviciu care li reclamă, că și episcopii gr. cat. au organizație mult mai redusă decât cele ortodoxe. Și că este așa o vedem zilnic. Canonicii dela Lugoj sunt trimși să facă pe administratorii parohiali — unde se tem de „concrența“ ortodoxă. Așa de exemplu canonicul Mariănescu a stat aproape 1 an administrator parohial în Cib (județul Hunedoara) la 80 suflete, ca să recâștige la Unire pe credincioșii trecuți la biserica ortodoxă. Văzând că tot misionarismul, plătit cu bani grei de stat și din „intențiunile“ primite dela Roma, este în zadar și fără rezultat, a trecut la Cugir — unde același canonic este administrator parohial. Oare aceasta să fie chemarea clericilor? Dacă la eparhii n'au ce face trebuie să li se dea o ocupație — Oare nu se găsește nimeni ca să pună stavilă acestei propagande catolice pe banii statului și să reducă numărul clericilor? Ce rost are ca episcopii romano-catolice din Alba-Iulia și Oradea cu abia atâtea suflete ca cea mai mică episcopie ortodoxă să se plătească câte 8 (opt) canonici — iară la episcopie ortodoxe din Arad, Cluj, Oradea și Caransebeș numai câte 5 consilieri, dintre cari unul îndeplinește funcția de revizor eparhial și altul de secretar? Am fi bucuroși de o justificare cât de cât din partea celor chemați.

Pentru zidiri de biserici și case parohiale pentru întreaga biserică ortodoxă (13 $\frac{1}{2}$ milioane suflete) se prevăd ajutoare de 3 milioane Lei (art. 28 pag. 8) cam cu cât se poate zidi o biserică modestă, iară pentru biserica unită se dau 600 000 Lei (stat 103 pag. 108) *dici a cincina parte* — deși după dreptate și proporție nu li s'ar fi convenit nici 300 000 Lei. — În bugetul anului trecut a fost bugetată suma de 5 mil. spre acest scop (art. 31—32 pag. 8), iară acum s'a redus cu 2 milioane ca să se poată da pentru repararea bisericilor catedrale unite din Blaj careia în bugetul anului 1929 li se votază suma de 1 milion (art. 27 pag. 8), iară ajutor pentru biserica unită din Roma 300 000 Lei (stat 103 pag. 108) pentru refacerea localului seminarului din Blaj și alte lipsuri 500 000 Lei (stat 103 pag. 108), cari anul trecut nu au fost luate în buget. Se vede că au venit — (gr. cat.) „ai noștri“ ca să ia fără

nici un pic de mustrare de conștiință dela biserică ortodoxă și din puținul ce a avut până acum și să dea uniilor.

Pe când consiliul arhiepiscopesc din Sibiu de 2 ani cere dela Minister să-l acorde o subvenție pentru repararea bisericii cat-drale, căci acoperișul e complet distrus și că să nu se ruineze pictura din lăuntru, a luat un împrumut de 1 milion Lei că să repare o parte din acoperiș — consecvent este refuzat și suma cerută pe motiv de economie, e ștearsă din buget. Nu înseamnă aceasta că s-a prot-jează pe față biserică unită?

Și astăzi stă biserică catedrală din Sibiu cu acoperișul jumătate reparat și cu pictura care se deteriorează zi de zi și stă să cadă toată fără să poată fi reparată din lipsă de mijloace. Și anul acesta s'a cerut pentru repararea ei un milion — dar nu i s'a dat nimic spre acest scop.

Zănic cetim în față și se cere la diferite ocaziuni ca pentru pregătirea clerului superior să se arate mai multă sollicituine din partea forurilor bisericești, să se trimită cât mai mulți studenți în străinătate spre a putea avea un cler bine pregătit și la înălțimea chemării sale. Cum biserică este sărăcă, s'a cerut dela stat ajutoare spre scopul acesta. Cum știe statul să ajute biserică ortodoxă în scopul creșterii clerului său, e semnificativ faptul, că acordă bag-tela sumă de 650000 Lei (stat 50—52, pag. 87—88), pe când uniilor li se acordă 100000 Lei (stat 103, pag. 108) deci cu mai bine de 100%, mai mult decât li s'ar conveni după dreptate și echitate.

O altă nedreptate. Pe când economii dela Academii teologice ortodoxe din Ardeal se plătesc cu leafă de bază de 500 lei, plus accesoriile (stat 26—30 pag. 74—76), pe atunci la institutele teologice unite cu 700 lei, plus accesoriile (stat 99, pag. 106), iară medicii acestor Academii la ortodocși se plătesc cu diurnă lunară de 1000 lei (stat 26—30) la institutele teologice gr-cat, cu leafă de bază de 500 lei plus accesoriile (stat 99, pag. 106), ceea ce face peste 3000 lei lunar. Deci medicii gr-cat. primesc pentru același serviciu de 3 ori mai mult decât cei ortodocși. Unde este deci echitatea?

Acum să venim la cel mai revoltător protecționism ce se poate închipui și sprijinirea pe față a bisericilor unite din Blaj și a institutelor ei, care trebuie să îndigneze pe orice om cu judecată imparțială și bun simț. Aici se vede mai mult decât în cazurile menționate mai sus, cât de iscusți și sănt funcționarii gr-cat. uniții din Ministerul cultelor, și totodată lipsiți de orice scrupul, și cât de nepăsători sunt ceilalți din Minister de se pot face astfel de lucruri și nedreptăți ca cele ce urmează.

Arhiepiscopia ortodoxă din Sibiu a cerut de câțiva ani, ca pe funcționarii săi mai vechi și mai buni să-l avanseze în gradul de leafă imediat superior, — dar de atâtea ori a fost refuzată de Minister

pe motive de cruțare și pe motive de alt ordin. S'a împăcat cu situația, căci n'avea ce face și a tăcut. Ce vedem însă din bugetul 1929 la pag. 104 stat 95, că la Mitropolia din Blaj, în anul acesta s'au avansat toți funcționarii fără excepție cu suma destul de considerabilă cari fac la an un spor de aproape un milion lei. (A se compara bugetul 1928, pag. 81 stat 91). Să-i luăm pe rând pe toți cei avansați. (suma din paranteză este leafa de bază din anul trecut, 1928).

Lei

Directorul cancelariei	2250 (1350)
Secr. mitropolitan arhid.	1450 (1300)
Doi secretari consistoriali	1450 (1050)
Primcontabil	1450 (1350)
Contabil consistorial	1450 (1150)
Contabil șef	1600 (1250)
Cassier	1450 (1250)
Controlor	1350 (1150)
Arhivar	1150 (700)
Impegat actuar	850 (650)
" "	750 (550)
" "	500 (450)

Pentru o comparație mai evidentă arătăm cum sunt plătiți aceiași funcționari la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu (stat 9, pag. 35) (la fel ca anul trecut)

Șef de serviciu clasa I	Lei
(contabil șef)	1450 (1600)
Șef de serviciu clasa III	
(cassier etc.)	1350 (1400)
Șef de birou cl. II (contorol, arhivar etc.)	1050 (1350)
Impegat clasa I (actuar)	600 (850)
" " II (actuar)	500 (750)

Ne întrebăm însă ce rost au la un consistor, pe lângă 10 canonici consilierii, 2 directori (administrativ și de cancelarie) plătiți cu leafă de consilierii eparchiali și 3 (trei) secretari consistoriali, cum e la Blaj, pe când la toate celelalte consistorii ortodoxe s'a admis numai câte un secretar, și acela dintre consilierii La episcopia greco-cat. a Lugojului este un prim-secretar, un secretar consistorial și un secretar episcopesc, la celelalte episcopii gr-cat. tot câte 2 secretari. Înainte cu doi ani li s'a acordat chiriarhilor ortodocși câte un șef de cabinet, pe cari li-au șters din buget. Nu sunt acestea tot sinecuri?

Ministerul cultelor în decursul anului 1928 a trimis mai multe circulare prin cari se interzice completarea posturilor vacante de funcționari, chiar dacă sunt luate în buget, pe motiv de economii bugetare. Ce ne este dat să vedem? Nu e de ajuns că la Consistorul din Blaj, s'au avansat în leafă toți funcționarii, cum am arătat, dar s'au creat posturi noi d. e. postul de director administrativ, cu leafă de consilier (22000 lei plus accesorii) și două posturi de oameni de serviciu, cari anul trecut nu erau. Constatăm deci cu durere cum se fac economii pe spatele bisericii „dominante”

ortodoxe, ca să se creeze sinecure la uniți. Aceasta înseamnă *egalitate, legalitate și deopotrivă protecție!*

Pe când la bisericile ortodoxe ajutoarele au rămas aproape aceleași ca anul trecut, la biserica unită sau sporit multe ajutoare între cari cel pentru corurile bisericești dela 80.090 Lei (stat 99, pag. 84) în 1928 (la 180.000 Lei (stat 103 pag. 108, în 19.9) și s'au luat sume noi în valoare de peste un milion lei, cari anul trecut nu erau luate în buget.

Dar pe lângă aceste sume luate în buget, la capitalul bisericii unite această biserică mai beneficiază încă și de ajutoarele din sumele bugetate la cap. III pag. 8 din „cheltuielile diverse și extraordinare ale Ministerului Cultelor, și cari sunt luate împreună cu ale bisericii ortodoxe din Ardeal (vezi art. 31), unde pentru biserica ortodoxă și unită din Munții Apuseni și seculme se iau 3 milioane — și cari se vor împărți după bunul plac, fără nici un control, de cel dela Minister (în special Păclișan).

Tot același lucru se întâmplă și cu sumele bugetate la art. 24, 35, 32 pag. 8, cari se împart de asemenea după chereșul și bunul plac al celor din Minister, cu diferite considerațiuni, desigur și politice.

Aceste sume s'au pus împreună pentru ambele biserici ca să nu poți avea controlul cât se dă uneia și cât celeilalte. Șiretenie țesută cu ață albă.

Că spriginul statului nu este nici de departe mulțumitor pentru diferitele nevoi arzătoare ale bisericii ortodoxe, o constatăm cu durere și mâhnire, din *ștergerea din bugetul anului curent și a minimelelor sume ce anul trecut au fost luate, pentru „procurare de cărți de ritual, icoane“ (art. 23), „procurare de vase sacre, obiecte bisericești, ornamente“ (art. 31), „fond pentru înființarea și înzestrarea bibliotecilor parohiale și populare cu cărți și reviste“ (art. 25), fond pentru opere pastorale și de propagandă religioasă, culturală, conferențiară“ (art. 26), toate la cap III pag. 8 din bugetul anului 1928, în sumă de 1.800.000 Lei. Această sumă în bugetul din 1929 nu o mai găsim. Când știm cât au suferit bisericile noastre în timpul războiului — și cât sunt ele de lipsite de cele mai necesare obiecte ale cultului — cu durere trebuie să constatăm cât de puțină grijă arată statul nostru în scumpetea crescândă de azi pentru înzestrarea lăcașurilor dumnezeiești cu cele necesare.*

După un calcul sumar, biserica unită primește anual ca cel puțin 55 mil. Lei mai mult decât biserica ortodoxă, având în vedere proporția numerică a sufletelor.

Cu un astfel de tratament mașter nu va putea satisface biserica ortodoxă îndatoririlor sale, pentru viitorul neamului nostru. În loc să se mențină în buget micile ajutoare luate de 5 ani în același sumă, se tale și se reduc și din puținul avut, ca în schimb să se dea bisericilor neortodoxe, în special bisericii unite cu nemiluita. Și acestea se chiamă dreptate?

Cea mai sfidătoare nedreptate pe față!!! Nici într'un stat turcesc nu ar fi posibil un astfel de tratament al unei biserici, nu „dominante“ care are majoritatea (75%) credincioșilor — în detrimentul celorlalte biserici minoritare. Unde este, domnule Ministru, mult trâmboțata legalitate și dreptate, pe care o aștează la tot pasul reprezentanții D-Voastră?! Avea-V. și D-Voastră tăria sufletească și curajul dreptății, să reparați o nedreptate ce se face bisericii ortodoxe? Nu ne vine să credem! că: știm cum se lucrează și ce considerațiuni politice se au în vedere. Am voi să fim desminții, și noi am fi cel dintâi cari să recunoaștem, că s'a schimbat ceva în bine.

Potrivit art. I din legea cultelor „*protecțiunea*“ se acordă bisericilor neortodoxe. Și dacă se întreabă cineva, cum se poate aceasta, nu poți afla nici o justificare. Rugăm în special pe „doctri“ clarissimi uniți să ne spună dacă acest tratament din partea statului este just și echitabil prin sprijinirea unei minorități, în detrimentul majorității zdrobitoare a cetățenilor, din contribuțiile cărora se sprijinesc bisericile cu averi considerabile și cu tendințe mai mult sau mai puțin centrifugale. Știm că acești domni vor tăcea, căci le convine situația în care se află; cum ar zblera însă ca din gură de șarpe, dacă situația ar fi inversă — ba ar fi în stare să meargă cu jalba în proșap până la Liga Națiunilor. Dar așa tac și beneficiază de avantajele cele-au smuls prin abilitatea lor lezuitică și influență politică și în urma slăbiciunii sau „neorientării“ (?) celor dela Ministerul Cultelor.

Ne-ar putea spune clarissimul domn canonic Coltor, deputat și membru al comisiei financiare, dacă e „*legal*“ „*moral*“ și „*creștinesc*“ lucru ce a făcut comisia, desigur la insistența lui, când dela biserica ortodoxă a șters multe sume pe motive de economii iară bisericii unite i-a dat cu nemiluita tot ce a cerut, cum am văzut mai sus?

Este adevărat că o parte din vină pentru situația aceasta o poartă și membrii sfântului Sinod, — că n'au știut să-și apere la timpul său drepturile bisericii sale — și s'au desinteresat de ele. Se va găsi oare vre-un membru al Sinodului și totodată al Senatului sau vreun alt deputat sau senator — membru devotat al bisericii ortodoxe, care să facă o interpetare în corpurile legiuitoare pentru îndreptarea acestei sfidătoare jiciri și ilegalități ce se face bisericii ortodoxe? Așteptăm!

Actualul domn Ministru al Cultelor, Dr. Aurel Vlad, care cunoaște atât de bine această situație precară a bisericii ortodoxe — nu crede oare că ar fi bine să înceteze această nedreptate strigătoare la cer? Am dori ca, — lăsând la o parte considerațiunile politice de partid, cari au contribuit în cea mai mare parte la comiterea acestei nedreptăți față de biserica ortodoxă, — dl. Ministru al Cultelor, ca fiu și membru valoros al celor mai multe corporațiuni bisericești ortodoxe, să facă un astfel de buget, care să nu producă impresia, că se prot gează catolicismul și celelalte culte minoritare în detrimentul bisericii ortodoxe, cum, durere, se face astăzi.

Creștinul ortodox.

Hotărârea Sfântului Sinod.

Anunțăm cu bucurie că *In ilfii prelați, membri ai Sfântului Sinod, întruniți săptămâna trecută în capitală sub președinția I. P. S. Sale Patriarhul Miron, au menținut și întărit, cu unanimitate de voturi, hotărârea luată anul trecut în ziua de 14 Mai, când s'a stabilit data de 31 Martie 1929 ca prima zi de sfintele Paști.*

Necesitatea d'a se menținea data de 31 Martie 1929 este motivată de următoarele considerante:

1. *Data aceasta, ca prima zi de Paști, corespunde datelor științifice;*

2. *Este perfect canonică, în concordanță cu Sinodul I ecumenic, dela Niceea;*

3. *O schimbare intervenită acum ar aduce știrbire de prestigiu Sfântului Sinod, și aceasta ar fi dauna întregii biserici, deci și acelei din Basarabia;*

4. *Dacă s'ar admite sărbătorirea Paștilor după vechiul calendar, n'ar trece mult și o nouă agitație s'ar putea porni, pentru a se provoca revenirea la vechiul calendar. —*

Sf. Sinod va da o enciclică explicativă privitor la serbarea Paștilor. Iată punctele principale ale enciclicei:

1. *Menținerea datei Sf. Paști la 31 Martie, cum s'a precizat în toate calendarele tipărite, mai ales că anii viitori nu se mai ivesc greutățile de calcul din anul acesta și totul intră în normal.*

2. *Sf. Sinod dă o Enciclică explicativă către popor îndemnând pe toți fiii de ordine și pricepere a sfătui și pe cei seduși a nu se lăsa căzuți în mrejele agitatorilor periculoși pentru țară și așezămintele ei.*

3. *Înaltul Guvern este rugat a dispune, ca toate autoritățile civile și militare să stăruie pentru respectarea ordinii legale, și a da ordin a se aduce la cunoștința agitațiilor, că libertățile cetățenești nu se pot exercita în scopul de a ataca autoritatea instituțiilor de stat și a răsvrăți poporul pe asemenea chestiuni fără aspre sancțiuni, care și trebuie aplicate; căci țara are nevoie de ordine și liniște. Agitatorii străini trebuie urmăriți și trimiși la locul lor.*

Cu redactarea Enciclicei a fost însărcinat P. S. S. Episcopul Vartolomeu al Râmnicului Noului Severin.

Astfel Sfântul Sinod, supremă autoritate în organizația bisericii noastre ortodoxe, a sărârșit un act impus de interesele mai înalte ale neamului și bisericii, care nu mai pot tolera agitațiile pe tema calendaristică.

Membrii clerului, cari se vor abate dela îndatoririle lor de preoți, — cum s'a întâmplat în părțile basarabene, — vor suferi urmările atitudinilor lor.

Câteva momente din trecutul Episcopiei Aradului*)

— Conferință —

Oricare popor, care vrea să trăiască liber și durabil, poate să și asigure trăinicia numai prin două lucruri deopotrivă de însemnate, întâi: prin *legătura sa cu vatra strămoșească* și prin toate acele lucruri și frumseți, cari răsar din această legătură, cum sunt puterea sângelui, limba, portul și obiceiurile strămoșești, păstrate în curăția lor. Al doilea lucru de importanță este: *legătura de credință religioasă a sufletului* cu Cerul și cu cei de un sânge cu noi.

Din legătura de felul dintâi, care ne dă sufletul național, răsare tăria națională a Neamului; iar legătura de felul al doilea, sau sufletul religios, este puterea dumnezeiască, care trebuie să circuleze viu în viața individului și a societății, sfîșind și întemeind trăinicia individului și a vieții de obște, începând dela familie și trecând pela comună și până consolidarea statului însuși.

Prin aceste două — deopotrivă de scumpe, sfinte și nebrute — comori ale Neamului Românesc am stat noi ta în odin oară, în mijlocul prigonirilor politice pînă ce dușmanul nu ni-a iscodit *tăria, spre a ne împărți sufletește în două tabere potrivnice*: în legea noastră veche de până atunci, și în legea nouă a împăraților noștri politici, „legea împăratului” dela Viena.

În chipul acesta, în veacurile de demult, ni-au fost înșelați la Catholicism și mai apoi la Calvinism fruntașii vieții noastre publice, nobilimea românească dădîndu-ne spre a se perde în rândurile magharilor catolici și calvini pentruca să întoarcă apoi ca nemecși împotriva neamului din care au ieșit.

Sunt foarte frumoase în această privință cuvintele mitropolitului g. cat. Al. Ș. Suliț pe cari le-a rostit în adunarea regnicolară dela 11 Feb. 1861, înaintea reprezentanților Ardealului: „Ce a fost magharul renegat și turcit națiunei maghare, tocma aceea a fost și pentru nefericita noastră națiune română aristocrația prozelită și magharizată; și așa părăsită fiind națiunea noastră română și trăvînd pe neme în dietele țării de apă-ător drepturilor sale, ci numai dușmani fanatici asupritori și conjurați în contra sa, fi-rește trebui să vină jefuită de toate drepturile sale civile și politice și să ajungă roabă și șerbtoarea tuturor conlocuitorilor sale națiuni”.

„De aci înainte jăfulrea și subj. garea românilor nu mai avu țărături și margini, ci persoanele românilor și toate averile și proprietatea lor se socotea de res nullius — lucruri ale nimădăria, — pe care rîgile dăruiau cui vreau, și nobilimea le putea liber trage sub iobăg și a dispune după plac cu proprietatea lor.

*) Conferința aceasta a fost ținută, la 6 Martie 1924, în sala Casei culturale din Șiria, cu președintele unui sinod ortodoxesc. Ea cuprinde și rezumatul unor cercetări nouă, făcute în anul Episcopiei Aradului. Acesta e motivul ce mă determină să dau publicității.

„Capli românilor, cei politici și bisericești, erau cu temniță și cu bătăi tirane numai pentru aceea maltratați, că urmau bisericii orientale...”¹⁾

Așa grăia mitropolitul de la Blaj, odinioară I. O. de ar vorbi și vlădicii uniți de azi așa de românește ca mitropolitul lor de acum 70 ani!

*

Dar după ce ni-am pierdut nobilimea deodată și am rămas o turmă de tobagi legăți de ghe și fără alt drept, decât de a munci și a muri în brazda lucrată pentru binele altora, al străinilor, — s'a mai ridicat asupra noastră o iscoadă și o ispitire: aceea, care are un nume așa de frumos: „unirea” religioasă. Atunci am fost ademeniți cam așa: leșți din legea voastră de oameni proști; veniți la legea celor puternici: a Împăratului și a Papei. Faceți-vă *una cu noi* în cele ale sufletului și credinței, și *Vă vom da bunătați mari și multe*. Această este *unirea*, și în schimbul ei ni-s'au făgăduit bunătați pământești: drepturi și slobozeni, de cari nici o dată în trecut nu s'a bucurat marea mulțime a poporului obședit. Unirea aceasta, care a însemnat o legătură sufletească cu străinii și în spre câștigul lor, a fost de pururi o slăbire și o descompunere a noastră între oaltă, — o legătură din care neamul nostru, privit în totalitatea lui, nu a câștigat atâta cât a pierdut, ci dacă a câștigat cineva ceva, au câștigat numai puținele fețe bisericești, cari, făcând unirea aceasta, au primit moși și bani și cinstiri și alte bunătați pământești, și au un interes personal să mai dăinuiască acest legământ cu străinii.

Dar ispitirea credinței Neamului nostru nu s'a încheiat cu actul unirii făcute în Ardeal acum 200 și câțiva ani, și care în județul Aradului nu numără nici măcar o sută de ani pe bună cale. Din-zu ne-a mai certat și cu o alta desbinare dintre frați, o desbinare sufletească, sămănată și aceasta de străini printre noi și în folosul lor, încă de mai înainte de marele războiu. Aceasta este *desbinarea ereticilor baptiști și a* Prin aceasta desbinare, care începe să devină și ea o primejdie tot mai mare pentru sufletul nostru și pentru țară, creadă odinioară deputatul ungar Almay Oliver să deslege chestia națională a Românilor din acest județ, adică de a-l sprijini împotriva noastră pe acei eretici, cari atunci trăgeau spre singura comunitate religioasă recunoscută, din Budapesta. Ereticii aceștia și azi, trag tot într'acolo și în spre America dolarilor și împotriva intereselor Țării și Neamului nostru.

¹⁾ Cuvântarea Mitrop. Al. Șt. Saluț, tipărită în Brașov, 1871, pag. 4 (5). V. zi-o la T. V. Păcăjanu: Cartea de Aur, vol. II, pag. 228 urm.

(Va urma)

INFORMAȚIUNI.

La Sf. Mănăstire Bodrog, s'au cinutat în săptămâna trecută 14 perechi, dintre cei ce trăiau în concubinaj în comuna Bodrogul vechiu. La praznicul Intimpinării Domnului deodată au primit binecuvântarea bisericii 9 perechi

Opera aceasta de încreștinare a vieții familiare se datorește desigur a țiunii pastorale, dezvoltată de conducerea sf. Mănăstiri. În caz l dat însă, nu mai puțin merit are al inginer silvic, *Titus Ncoară șeful ocolului Ciala*. Cu o înțelegere superioară a trebuinței de refacere morală și reculegere religioasă în viața poporului nostru de la sate, a dat îndemnuri și a depus străduințe printre locuitorii, cari în cea mai mare parte sunt și lucrători în pădurea Ciala, de sub administrația D-Sale A luat parte și la sărbătoarea de bucurie a satului, ca naș, împreună cu d-na.

Ne simțim îndemnați să reținem, din acest fapt, valoarea contractului personal și a raporturilor prietenești dintre clerul bisericii noastre și reprezentanții diferitelor ramuri de administrație publică, pentru succesele pastorației noastre, căreia îi pot da un concurs atât de important.

Parastas, Sâmbătă 2 Februarie a. c. — pentru că în ziua sf. trei Ierarhi s'au ținut prelegeri — la capela Internatului Diecezan, din Arad, s'a oficiat cu toată evlavia parastasul anual pentru marele binefăcător al Internatului și al neamului, Vasile Stroescu.

Dumnezeu să-l odihneasă cu dreptii Săi!

Logodnă. Duminică în 3 Februarie a. c. s'a celebrat la Sibiu logodna dragălușei domnișoare Virginia Cloran — fiica P. C. P. protopop Emilian Cloran din Sibiu și nepoata dlui Aurel Călnicianu, consilier episcopal din Arad — cu al avocat Subin Georgia din Ineu, fiul P. C. P. protopop și revizor eparhial Ion Georgia din Arad

Sincere felicitări!

Distins cu brâu roșu. La sărbătoarea Trei Ierarhi P. S. S. Episcopul nostru Grigorie, a distins cu brâu roșu pe părintele Mihail Cozma, adm. protopopesc: în Ineu și deputat. Să fie în ceas bun.

Câini credincioși Câinele e o sculă scumpă pe lângă om și casa omului, mai ales când ai câini de soi, de cei cu credință și deștepți. Căci, ca și între oameni, sunt și câini cam necredincioși, și cam proști.

Doi câini dintre cei credincioși și cumini mergeau alături de stăpânul lor, spre casă, dealungul drumului de fer, în America pe undeva. Stăpânului îi veni rău, cade pe șinele drumului de fer. În vremea asta se aude de departe că vine un tren repede. Câinii deștepți au simțit primejdia în care se afla stăpânul lor, și unul din ei a alergat înaintea trenului, hămăind, sărind în două picioare, ca și cum ar face semne mașinistului să oprească trenul. Mașinistul a văzut ce face câinele și i-s'a părut că trebuie să fie vre-un bucluc la mijloc, când un câine aleargă deadreptul înaintea trenului. Și a oprit trenul numai de cât. S'a luat după câine, care pare că îl chema, și a găsit pe om zăcând fără simțire pe șinele trenului. L-a luat în tren, împreună cu câinii și l'a trimis la spital, lată ce face un câine deștept și credincios.

Dintr'o hârtie aruncată a știut că e milionar. Intr'o moară mare din Filadelfia (America) lucra de vreo câțiva ani un muncitor cu numele Higgins. El lucra numai noaptea, ziua dormea, așa că nu prea avea vreme să citească gazete. Săptămânile trecute s'a dus la un cizmar (ciobotar) să-i dreagă ghețele. După ce a gătit reparația, cizmarul i-a împachetat ghețele într'o gazetă veche.

Sosind acasă, Higgins a început să citească gazeta și dintr'o înșelăciune, dată de un birou de advocatură, a aflat că este căutat de acel birou, pentru a primi o mare moștenire, rămasă de pe urma unui bunic al său, care murise cu doi ani în urmă și care-l lăsase ca moștenire câteva milioane de lei.

Un lucrător fiu de miliardar. Multă lume crede că miliardarii, sunt niște domni mari, foarte bogali, cari trăiesc în trândăvie și în desfătă. E o părere foarte greșită.

Toți cari sunt miliardari în America de pildă, și-au câștigat averea cu multă trudă, și după ce au agonisit-o muncesc din răpuzeri ca să o poată păstra. Sunt și ei pătrunși de proverbul românesc, că e mai greu să păstrezi o avere decât să o câștigi. Unii își învață copiii la muncă ca să știe ce înseamnă să-și câștige pâinea de toate zilele. Așa se spune, că fiul celui mai mare proprietar de mine de cărbuni din Chicago, George Goetz, a început să învețe afacerile tatălui său, ca simplu lucrător de mine, având să treacă prin toate slujbele până la cea mai mare. De șase luni ca simplu lucrător lucrează, câte 11 ore pe zi, fără ca tovarășii lui de lucru să știe că au pe lângă ei pe fiul stăpânului lor. Seara se'nloarce cu tramvaiul în palatul tatălui său, la o baie și îmbrăcându-se devine pe câteva ore iară fiu de adevărat miliardar, așa cum îl cunoaște lumea.

Cât costă un nas? O d-șoară studentă dela o școală din America, a câștigat o despăgubire de 22.500 dolari, fiindcă și-a pierdut o bucată din nas din pricina ciocnirii omnibusului în care se afla, cu un automobil.

Înștiințare de moarte. Un american a publicat următorul anunț mortuar: „Îndeplinesc prin aceasta trista datorie de a aduce la cunoștința prietenilor și rudelor mele, că iubita mea soție a înțetat din viață tocmai în momentul când mi-a dăruit un fiu pentru care caut o doică până ce voi găsi o nouă soție, tânără și frumoasă, cu 20.000 dolari avere, ca să-mi dea ajutor în conducerea cunoscutului meu magazin de rufărie, pe care îl recomand cu acest prilej din nou clienților mei, mai ales acum, când voi organiza o desfăcere generală cu prețuri ieftine înainte de a-mi muta magazinul în casa mea proprie, unde mai sunt câteva compartimente, pe cari le închiriez cu câte 500 dolari și pentru care caut un portar cinstit.

O femeie care naște copii numai în tren. D-na Horvath lano din O adea-Mare și originară din Cluj, a născut în trenul a celerat un bățel. Ceea ce este interesant, este faptul, că numita doamnă a mai născut alți trei copii tot în vagonule CFR.

Iubirea de țară a stărilor. Tropa de teatru „Arta” dela Mosova, a dat în cinci zile reprezentări teatrale în Ismail. În aceeași vreme o societate de doamne române a umblat să adune danii pentru săracii din oraș. Și spre uimirea lor au trebuit să vadă, că oameni putri de bogăți din Ismail au refuzat să plătească 100 de lei la societate, au refuzat să subscrie 20 de lei pentru copiii fătășii ai județului Ismail, dar nu s'au sgârșit să cumpere bilete de teatru pentru toate reprezentările și pentru întreaga familie, în valoare de peste 10.000 de lei. Așa știu străinii să ne iubescă țara.

300.000 de români, cari azi trăiesc în America voesc să se întoarcă înapoi în țară. E sunt plăcați de zeci de ani în America, unde lu rând și au câștigat averi frumoase. Dozul de pământ stămoșesc îl indeamnă să se întoarcă înapoi, zicându-și: „Nu pâinea cât de rea, tot mai bună e în țara mea”. Iată o pildă pentru cei cari înjură țara, crezând că în străinătate, ori înhămați în jugul rusesc, ori urguresc, ar fi mai bine cum e azi la noi. Dacă 300.000 doresc să se întoarcă, atunci de bună-seamă că nu e încă rău de trăit la noi în țară.

Acești 300.000 au trimis o delegație, care s'a sfătuit cu d-l prim-ministru Maniu, ca să le ușureze întoarcerea.

Învățatul nostru profesor, Nicolae Iorga, scrie în gazeta sa „Noul Românesc” că în haosul moral de azi din țara noastră, ne trebuiesc gazete bune, cari să dea pilde norodului de cum lucrează alte noroade.

Așa, d-l prof. N. Iorga dă ca pildă că pe când noi din săbătorile Crăciunului, Anului Nou, Boboteaza și Sfântul Ioan, am făcut trei săptămâni de petreceri și lenevie, păgubitoare bogăției noastre, la Viena au fost adunați în mai multe săli, în noaptea anului nou, toți acei cari nu mâncaseră de trei, două sau o zi, li s'a făcut muzică veselă pentru a-l dezamorți, și apoi s'au adunat cereri pentru a li se da servicii, a li se da de lucru. În chipul acesta pentru toți acești nenorociți a fost în adevăr un An Nou.

Sectă religioasă? În Viena s'a scormit o sectă nouă ce poartă numele de „Îngerii lui Iehovah”, — iar „îngerășii” noii nu sunt alți de cât mai mulți jidovi, cari provocându-se la biblie, se angajează să nu mănânce carne (care e scumpă), să nu consulte medici (cari sunt și mai scumpi), — și așa mai departe. Autoritățile au pus, cu toate acestea, sub supraveghere pe „îngerii lui Iehovah”.

Preoțimea Basarabiei, în amintirea Unirii, a înființat în curtea Mitropoliei Chișinău o ospătărie bisericească — sufragerie — pentru a hrăni 150 până la 200 de săraci, cari suferă foamete. Ospătăria lucrează de la 20 Ianuarie 1929 și dă masă gratis dela ora 12 până la ora 1.

CONCURSE.

Pentru îndeplinirea parohiei I vacante din comuna Beregsău, se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala”

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesie parohială constatătoare din câte 33 jughere pământ și $\frac{1}{2}$ jugh. cânepște.
2. Brul parohial câte un kgr. grâu de fiecare jugh pământ.
3. Stolele legale.
4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.
5. Locuință în natură.

Preotul ales va predica totdeauna când va fi de serviciu în sf. biserică va suporta toate impozitele după venitul din parohie.

Va avea să catchizeze la școlile primare din loc, fără altă remunerație din partea comunei bisericești.

Parohia fiind de clasa I. (primă), dela recurență se cere calificarea regulamentară.

Cel doritori a compete la acest post se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare, în sf. biserică din Beregsău pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, conformându-se strict § ului 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexele necesare, adresate consiliului parohial din Beregsău, le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc ort. român din Timișoara.

Cel din altă dieceză vor cere prealabil Binecuvântarea P. S. Sale Domnului Episcop diecezan, spre a putea recurge.

Beregsău, din ședința consiliului parohial ținută la 7 Ianuarie 1929.

Traian Golumba adm. par., președintele consiliului parohial m. p. Filip Doboș m. p. notar.

În înțelegere cu Dr. Patriche Țucra m. p. protopopul Timișorii.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea parohiei II. vacante din comuna Beregsău, se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala”,

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesie parohială constatătoare din câte 33 jughere pământ și $\frac{1}{2}$ jugh. cânepște.
2. Brul parohial câte un kgr. grâu de fiecare jugh. pământ.
3. Stolele legale.
4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.
5. Locuință în natură.

Preotul ales va predica totdeauna când va fi de serviciu în sf. biserică va suporta toate impozitele după venitul din parohie.

Va avea să catchizeze la școlile primare, fără altă remunerație din partea comunei bisericești.

Parohia fiind de clasa I (primă), dela recurență se cere calificarea regulamentară.

Cel doritori a compete la acest post se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare, în sf. biserică din Beregsău, pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, conformându-se strict dispozițiilor § ului 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexele necesare, adresate consiliului parohial din Beregsău, le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc ort. român din Timișoara.

Cel din altă dieceză vor cere prealabil Binecuvântarea P. S. Sale Domnului Episcop diecezan, spre a putea recurge.

Beregsău, din ședința consiliului parohial ținută la 7 Ianuarie 1929

Traian Golumba adm. par. președintele consiliului parohial m. p. Filip Doboș m. p. notar.

În înțelegere cu Dr. Patriche Țucra m. p. protopopul Timișorii.

—□— 2—3